

Publieksenquête over koolstoftarifiering

Rapport voorbereid door Profacts voor de
Federale overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid,
Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Finaal rapport – 19 juni 2018

Inhoudstafel

1. Achtergrond en doelstellingen

2. Onderzoekresultaten

1. Hoe staat de burger tegenover koolstofarifiering ?
2. Hoe moet de overheid de inkomsten herverdelen ?
3. Welk prijsniveau moet overwogen worden ?
4. Met welk beleid moet koolstofarifiering coherent zijn ?

Achtergrond en doelstellingen

Naar een koolstofarme maatschappij: koolstofarifiering als instrument?

- Om de **overgang naar een koolstofarme economie** te realiseren, wil België tegen 2050 emissiereducties in de orde van 80 à 95%.
- In **België** is een derde van de uitstoot reeds onderworpen aan een mechanisme van koolstofarifiering: de **Europese handel in emissierechten**. 308 Belgische bedrijven doen daaraan mee.
- Een **breder invoering van een koolstofarifiering**, vooral in de transport en gebouwen sectoren, creëert socio-economische kansen. Voor bepaalde sectoren of bevolkingsgroepen kan deze tarifiering een negatieve impact hebben. Om deze impact te vermijden of te compenseren is het van belang om zorgvuldig de modaliteiten voor de implementatie van het instrument te bepalen.
- In opdracht van de Dienst Klimaatverandering bevroeg Profacts de Belgische bevolking met als doel een **precies beeld** te schetsen van de **attitude en mening ten opzichte van verschillende modaliteiten** van een koolstofarifieringsmechanisme.

**Steekproef:
samenstelling**

**Algemene socio-demografische kenmerken:
Samenstelling op basis van geslacht, leeftijd, taal, provincie en gewest (%)**

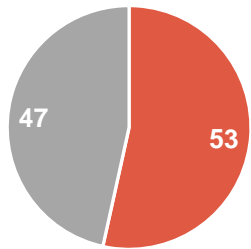
Veldwerk: 06/04 - 20/04

1.785 ingevulde enquêtes

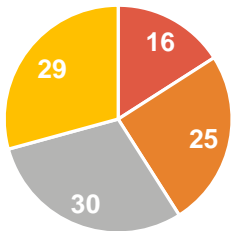
50,7% op papier – 49,3% online

Geslacht en leeftijd

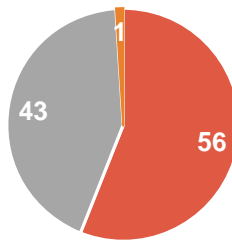
Taal, gewest en provincie

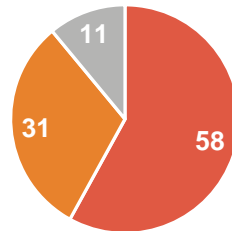
■ Man ■ Vrouw

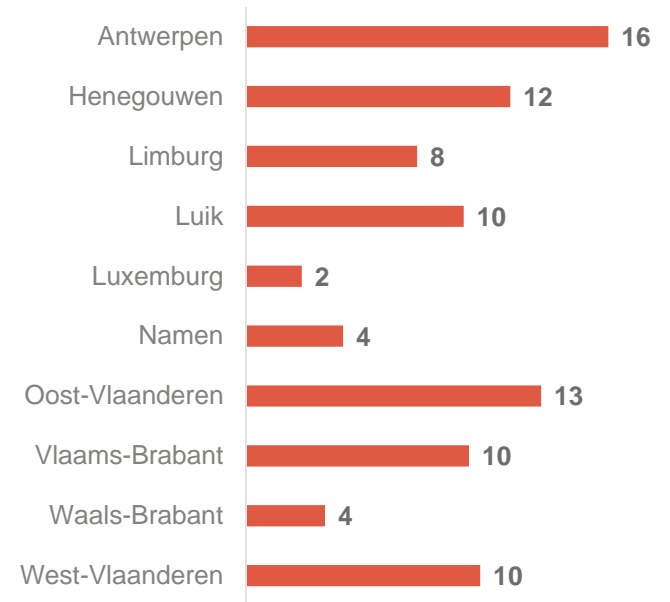
■ 18-30 ■ 31-45 ■ 46-60 ■ > 61

■ NL ■ FR ■ DE

■ Vlaams Gewest ■ Waals Gewest
■ Brussels H. Gewest

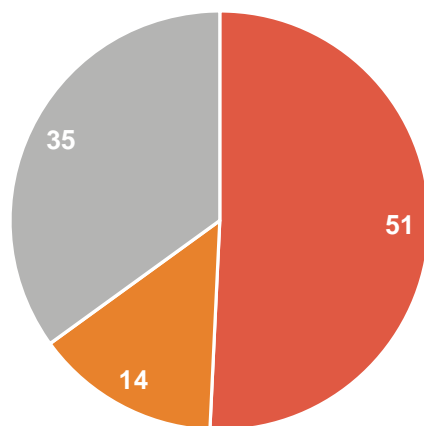

**Steekproef:
samenstelling**

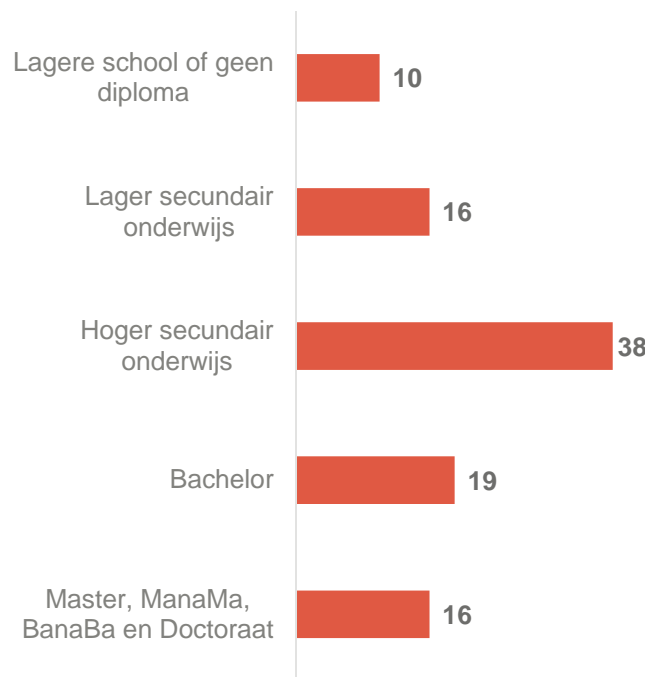
**Algemene socio-demografische kenmerken:
Samenstelling op basis van werksituatie, opleiding en inkomen (%)**

Werksituatie

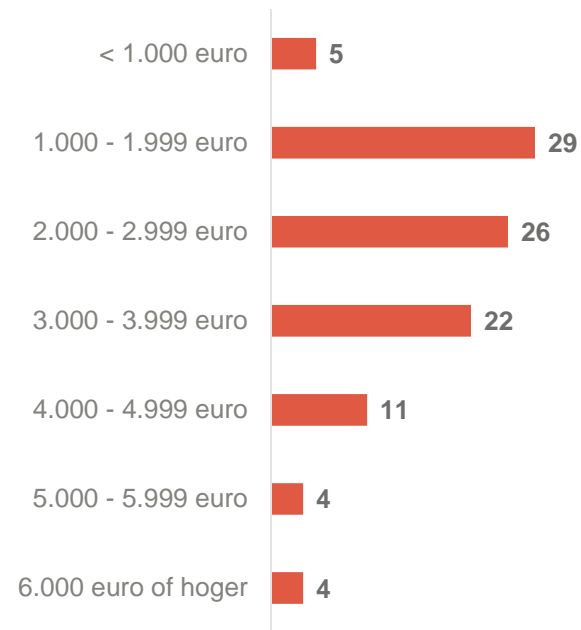

- Ja, ik werk voltijds in mijn hoofdberoep
- Ja, ik werk deeltijds in mijn hoofdberoep
- Neen, ik heb geen betaald werk

Hoogst behaalde diploma

Netto maandelijks gezinsinkomen

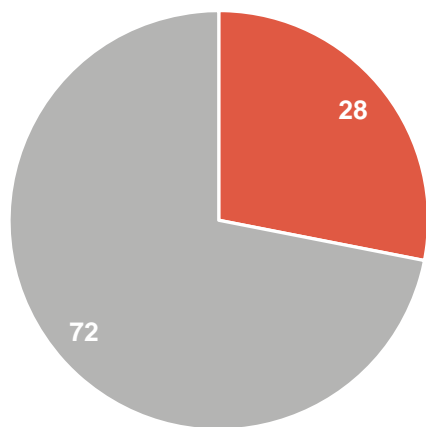

**Steekproef:
samenstelling**

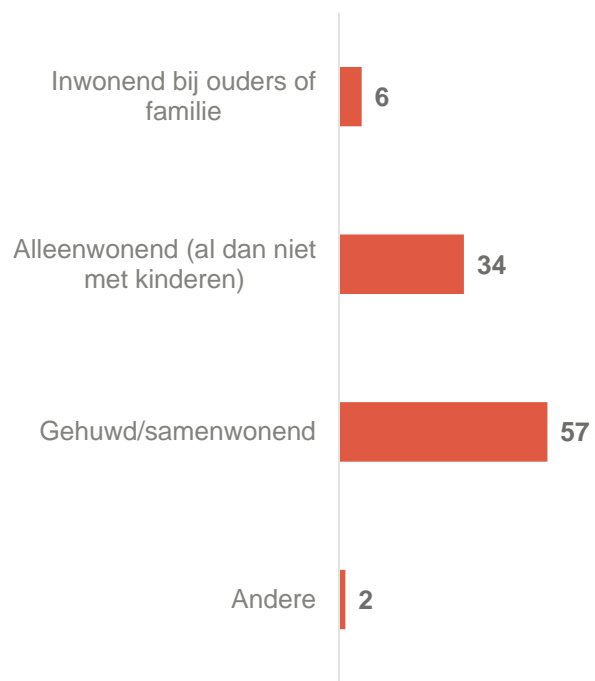
**Woonsituatie:
Samenstelling op basis van eigendom, samenwonen en omgeving (%)**

Eigendom

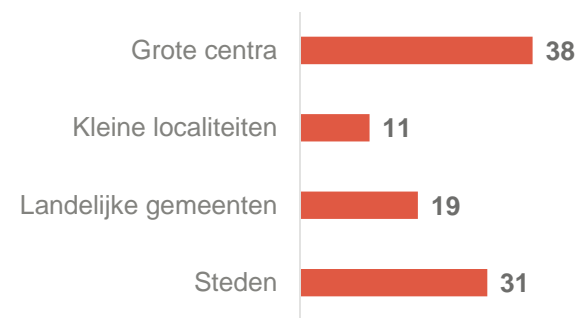

■ Huurder ■ Eigenaar

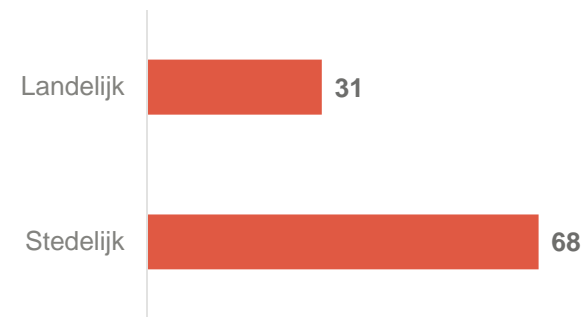
Woonsituatie

Woonplaats

Woonomgeving

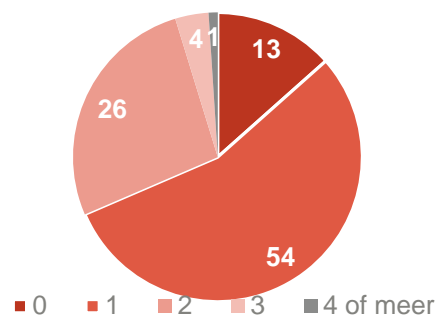

**Steekproef:
samenstelling**

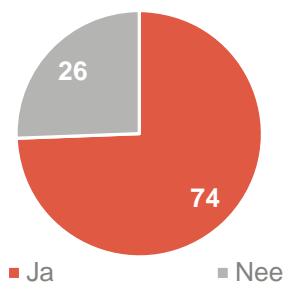

**Algemene socio-demografische kenmerken:
Samenstelling op basis van vervoermiddel en woningverwarming (%)**

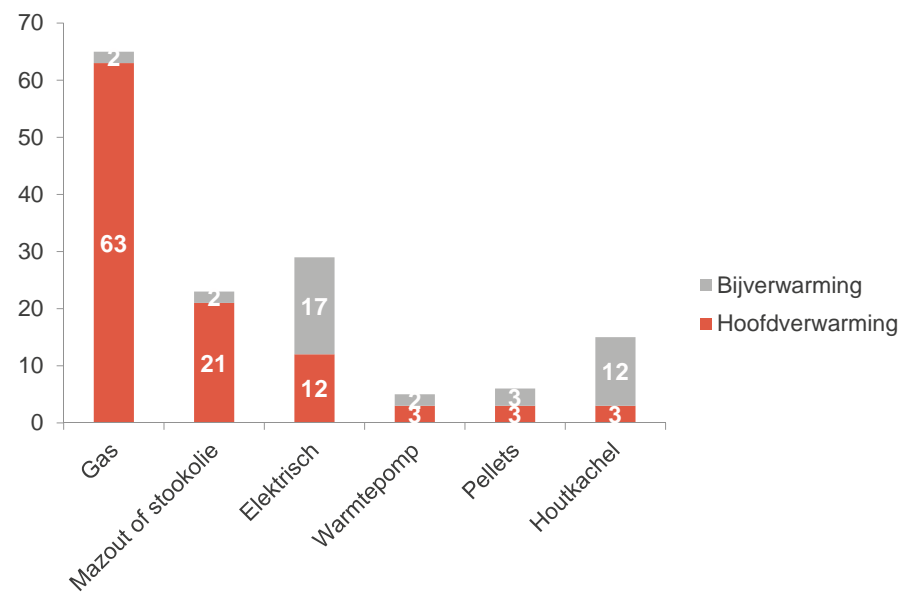
Q3A. Hoeveel wagens zijn er in uw gezin?

Q3C. Gebruikt u de wagen als belangrijkste vervoermiddel?

Q1. Op welke manier verwarmt u uw woning?
(in %)

Inhoudstafel

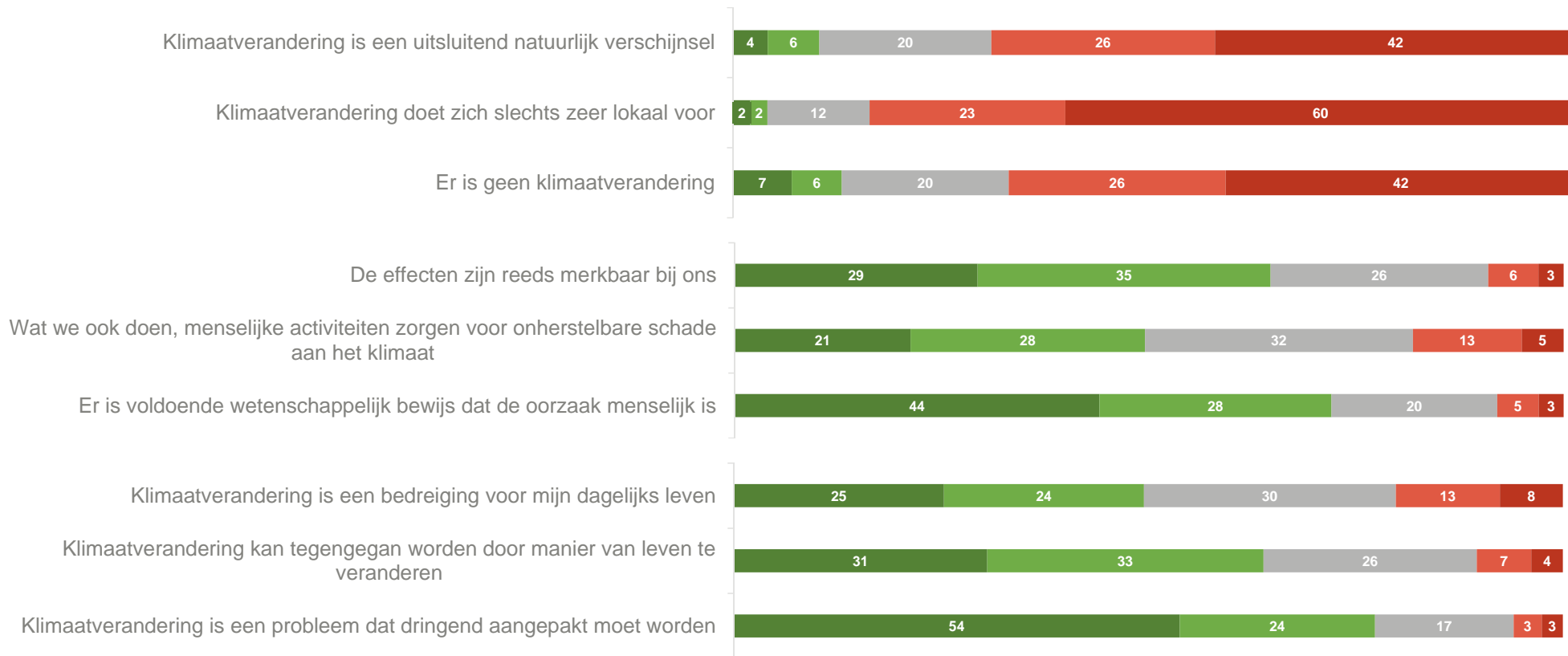
1. Achtergrond en doelstellingen
- 2. Onderzoekresultaten**
  - 1. Hoe staat de burger tegenover koolstofarifiering ?**
  2. Hoe moet de overheid de inkomsten herverdelen ?
  3. Welk prijsniveau moet overwogen worden ?
  4. Met welk beleid moet koolstofarifiering coherent zijn ?

**Koolstoftarifiering
tegen
klimaatverandering**

De modale Belg twijfelt niet aan het bestaan van klimaatverandering als een ernstige, wereldwijde en door de mens ontstane problematiek. Onze manier van leven kan deze klimaatverandering tegengaan.

Q4. In welke mate gaat u akkoord met onderstaande uitspraken?

Helemaal akkoord Helemaal niet akkoord

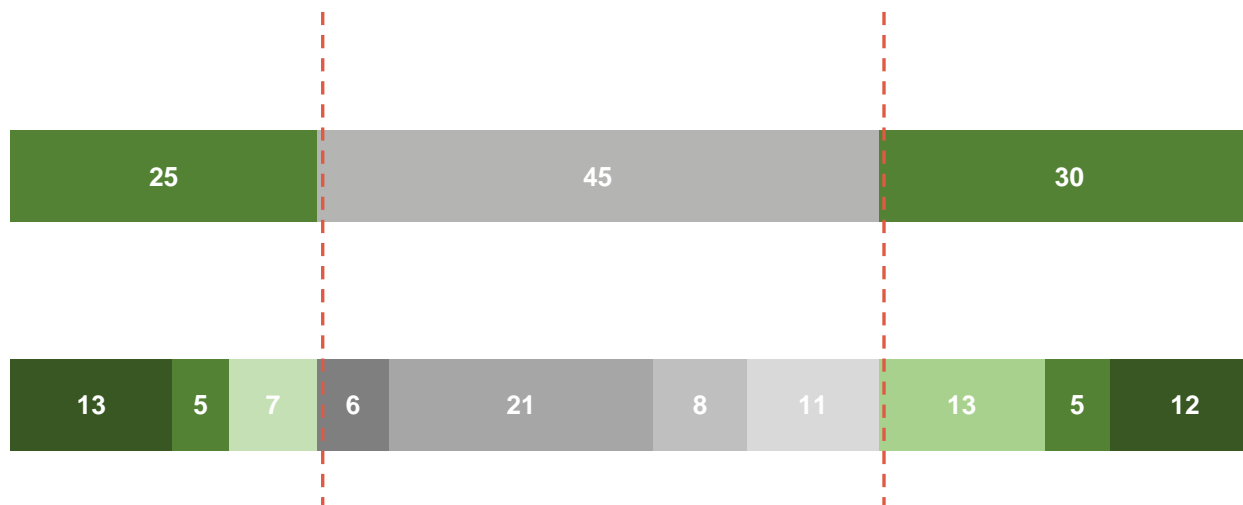
Koolstofarifiering tegen klimaatverandering

Ongeveer één derde van de Belgen verkiest om vervuilend gedrag duurder te maken. Iets minder dan de helft vormde hierover nog geen mening.

Vervuilend gedrag verbieden

Vervuilend gedrag duurder maken

Q14. Om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, kan een bepaald vervuilend gedrag verboden of ontraden worden door het stelselmatig duurder te maken (bijvoorbeeld met de beschreven koolstofarifiering). In welke mate verkiest u één van deze opties?

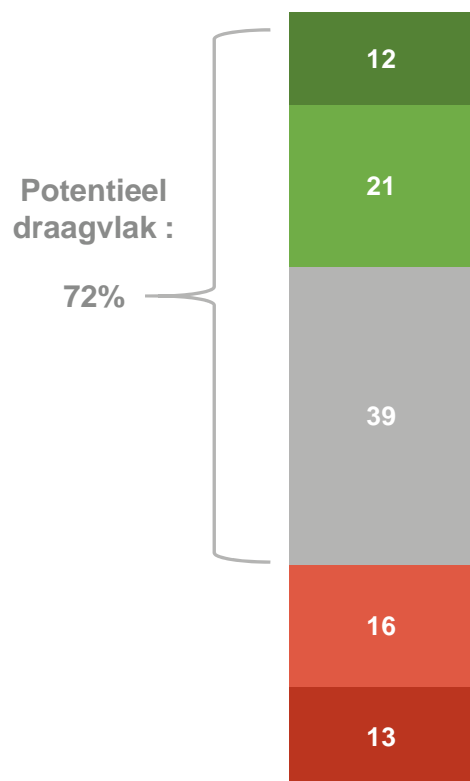

■ Gedrag verbieden ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ Gedrag duurder maken

Koolstoftarifiering tegen klimaatverandering

Er is binnen de Belgische bevolking een groot potentieel draagvlak om een mechanisme van koolstoftarifiering te implementeren om klimaatverandering tegen te gaan.

Wie gaat vooral akkoord?

Stadsbewoners

Hoogopgeleiden

Hoog inkomen

Auto is niet belangrijkste transportmiddel

Vol tijds werk

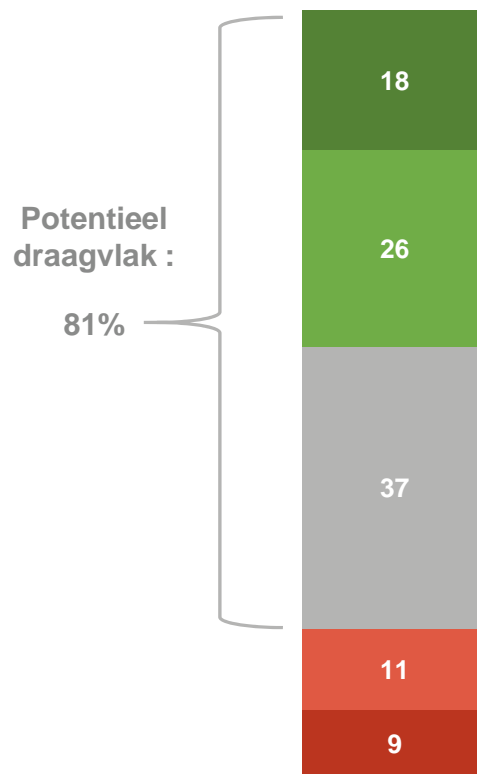
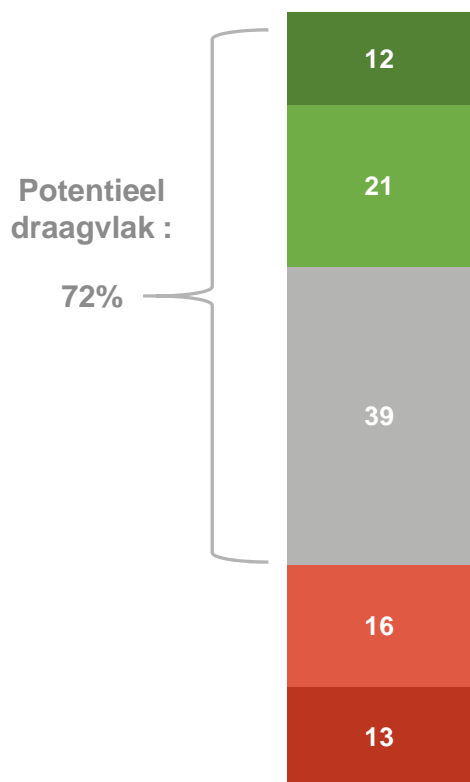
Q5. Hoe staat u tegenover de koolstoftarifiering?

■ Helemaal niet akkoord ■ Niet akkoord ■ Geen mening ■ Akkoord ■ Helemaal akkoord

**Koolstoftarifiering
tegen
klimaatverandering**

Dit potentieel draagvlak neemt nog toe als het koolstoftarifieringsmechanisme budgetneutraal zou zijn. “

Wie gaat vooral akkoord?

Stadsbewoners

Hoogopgeleiden

Met **budgetneutraal** bedoelen we dat alle ontvangen bedragen door de Belgische overheid herverdeeld worden via een daling van bepaalde belastingen, via compensatiemaatregelen of via steun aan transitie maatregelen.

Q5. Hoe staat u tegenover de koolstoftarifiering?

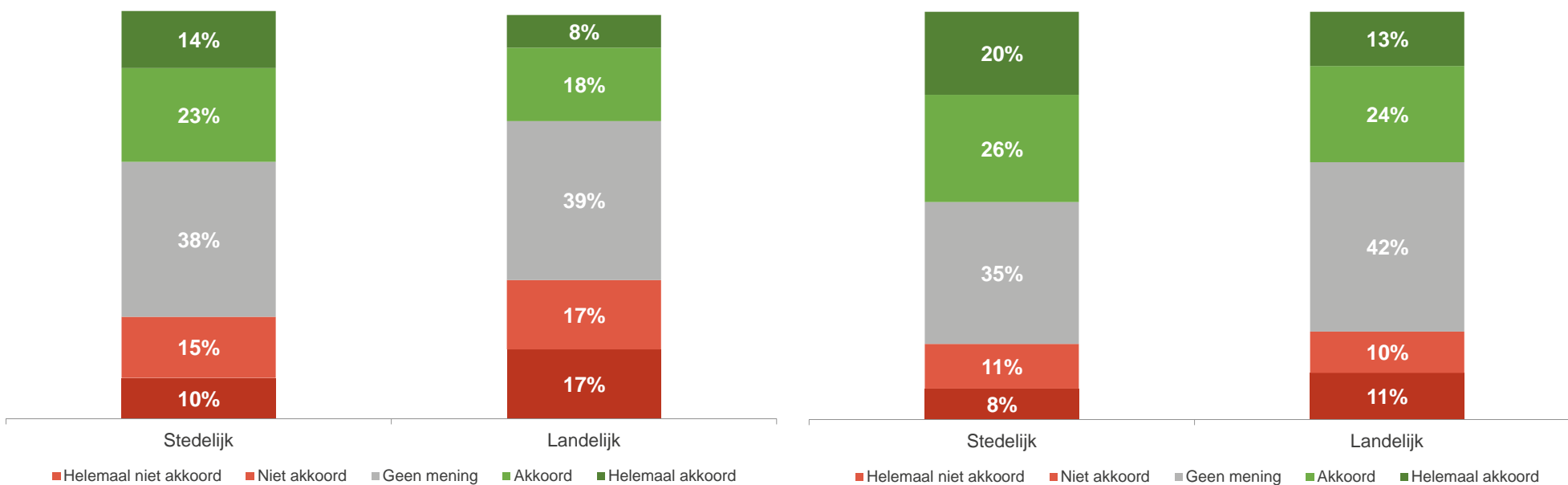
■ Helemaal niet akkoord ■ Niet akkoord ■ Geen mening ■ Akkoord ■ Helemaal akkoord

Q6. Hoe staat u tegenover de koolstoftarifiering indien deze voor u als verbruiker “budgetneutraal” zou zijn?

**Koolstoftarifiering
tegen
klimaatverandering**

Het potentieel draagvlak voor koolstoftarifiering in functie van de woonomgeving.

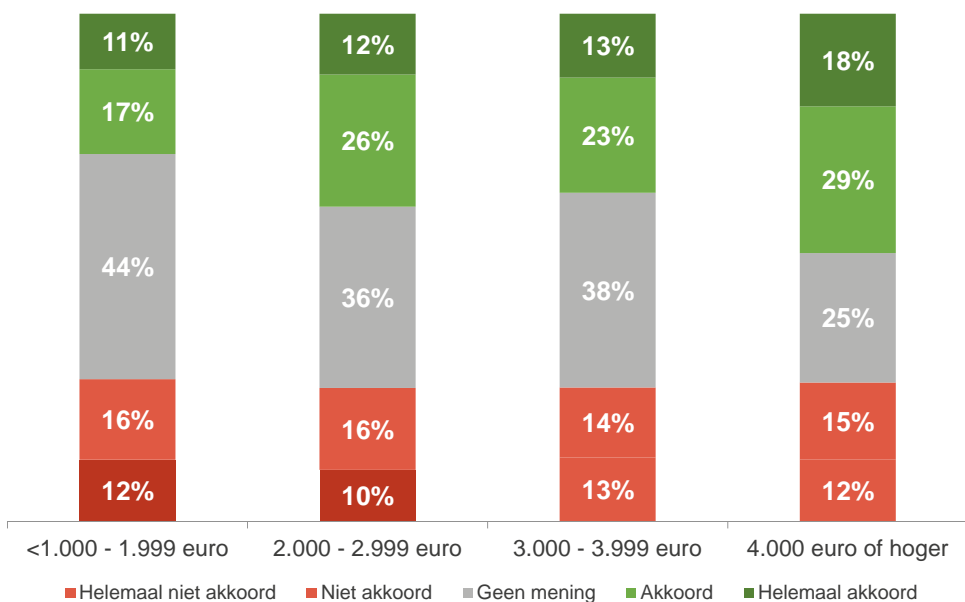
Q5. Hoe staat u tegenover de koolstoftarifiering?

Q6. Hoe staat u tegenover de koolstoftarifiering indien deze voor u als verbruiker "budgetneutraal" zou zijn?

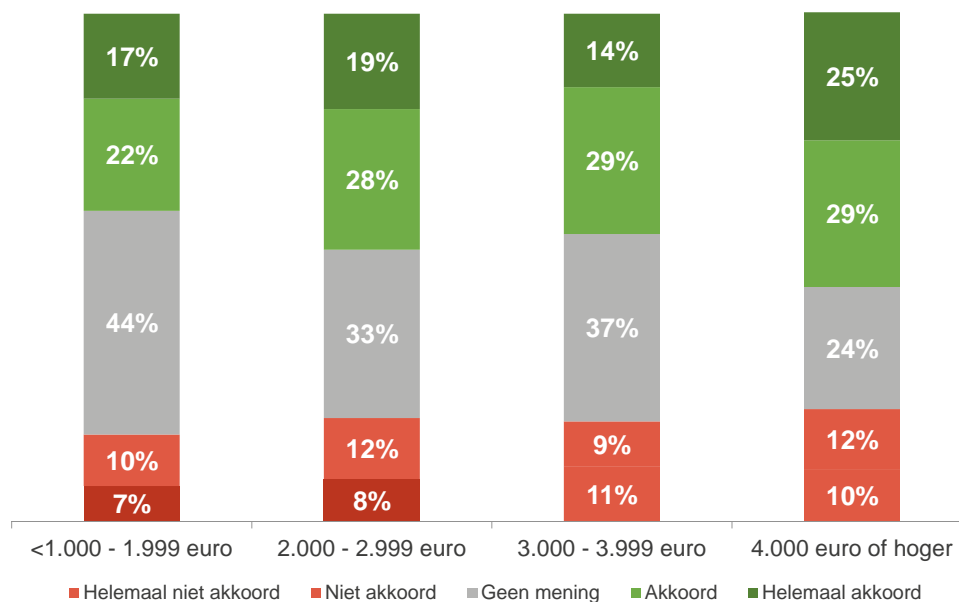
**Koolstoffarifiering
tegen
klimaatverandering**

Het potentieel draagvlak voor koolstoffarifiering in functie van het gezinsinkomen

Q5. Hoe staat u tegenover de koolstoffarifiering?

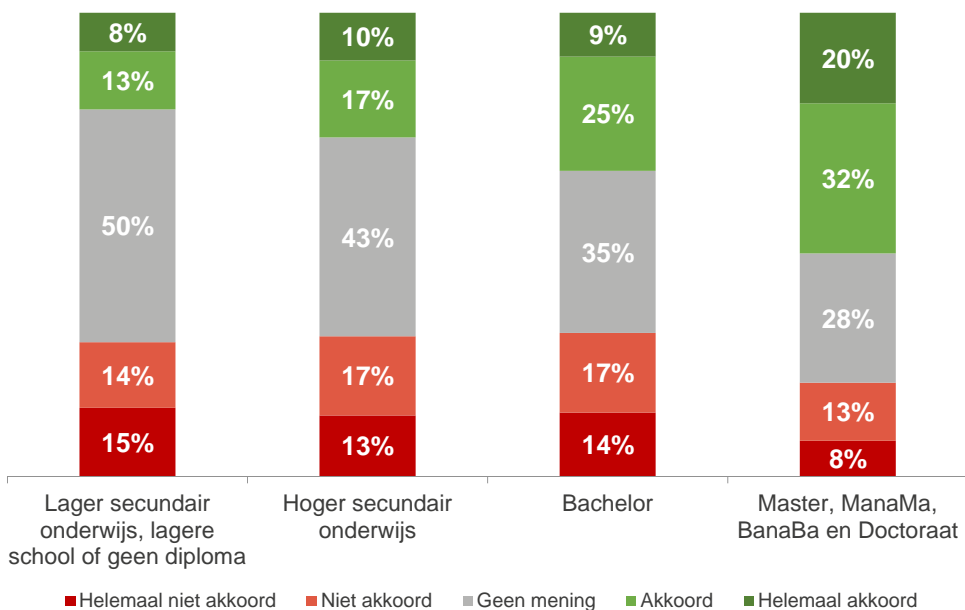

Q6. Hoe staat u tegenover de koolstoffarifiering indien deze voor u als verbruiker "budgetneutraal" zou zijn?

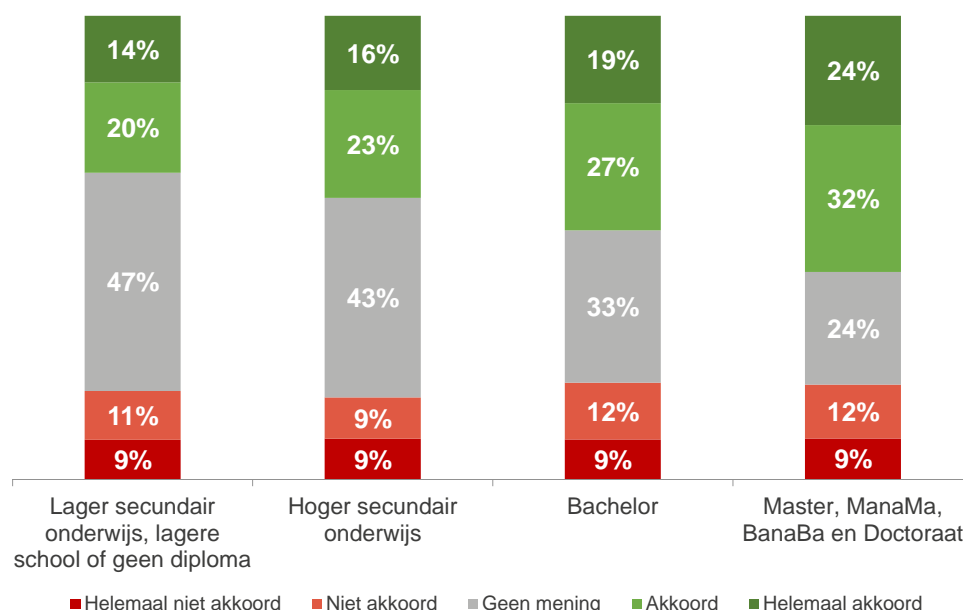
**Koolstoffarifiering
tegen
klimaatverandering**

Het potentieel draagvlak voor koolstoffarifiering in functie van de opleiding

Q5. Hoe staat u tegenover de koolstoffarifiering?

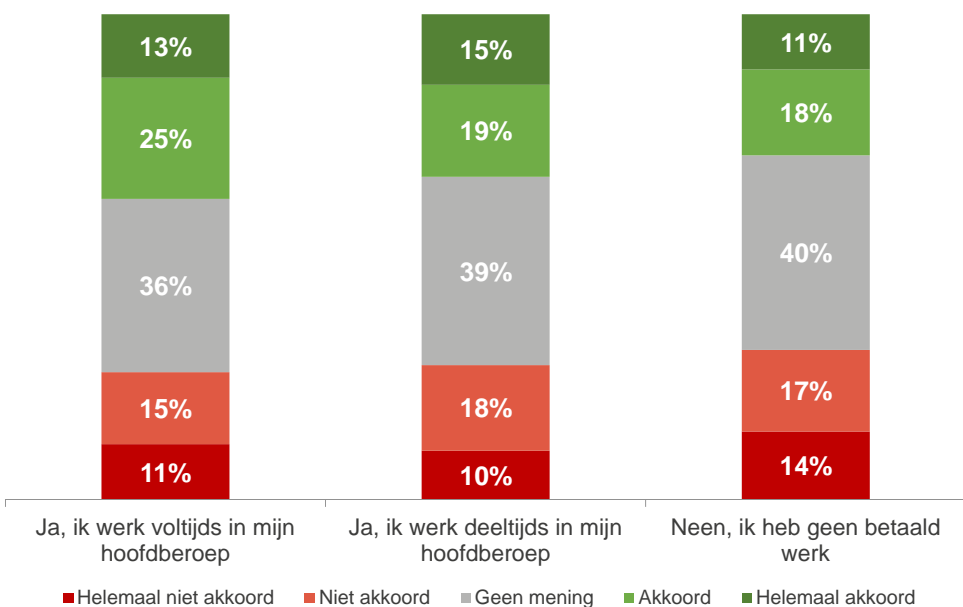

Q6. Hoe staat u tegenover de koolstoffarifiering indien deze voor u als verbruiker "budgetneutraal" zou zijn?

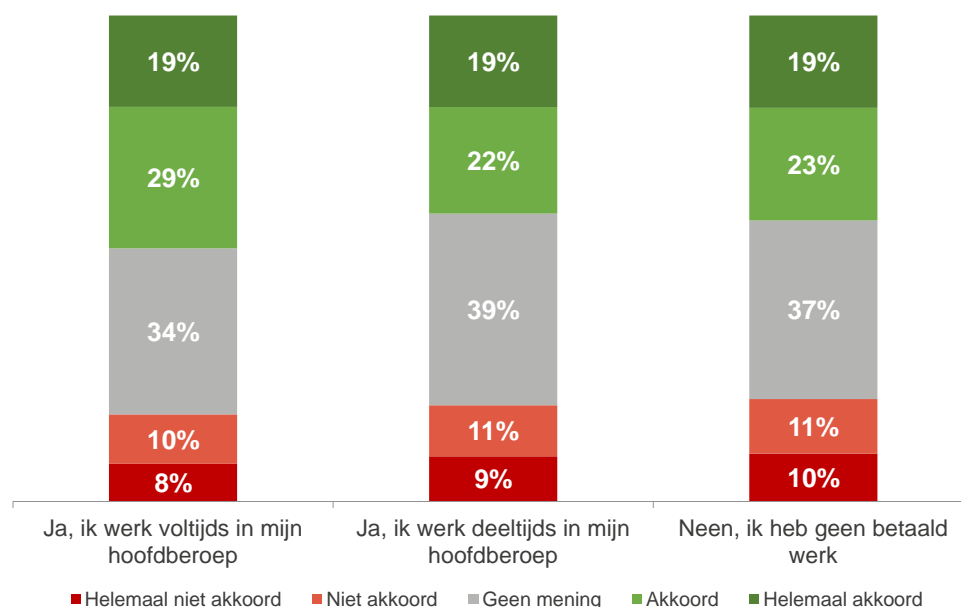
**Koolstoffarifiering
tegen
klimaatverandering**

Het potentieel draagvlak voor koolstoffarifiering in functie van de werksituatie

Q5. Hoe staat u tegenover de koolstoffarifiering?

Q6. Hoe staat u tegenover de koolstoffarifiering indien deze voor u als verbruiker "budgetneutraal" zou zijn?

Inhoudstafel

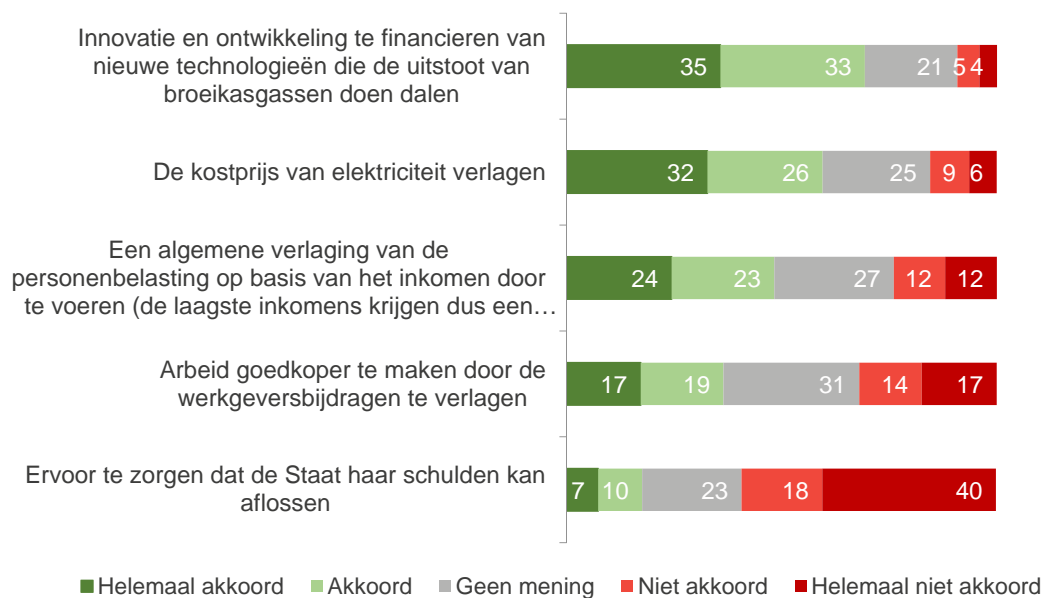
1. Achtergrond en doelstellingen
- 2. Onderzoeksresultaten**
  1. Hoe staat de burger tegenover koolstoftarifiering ?
  - 2. Hoe moet de overheid de inkomsten herverdelen ?**
  3. Welk prijsniveau moet overwogen worden ?
  4. Met welk beleid moet koolstoftarifiering coherent zijn ?

**Inkomsten
aanwenden:
algemeen**

Er is een behoorlijk tot groot draagvlak bij de Belgen voor de verschillende manieren waarop de inkomsten uit een koolstoftarifiering aangewend kunnen worden, maar deze mogen zeker niet dienen om de staatskas te spijsen (de staatschulden af te lossen).

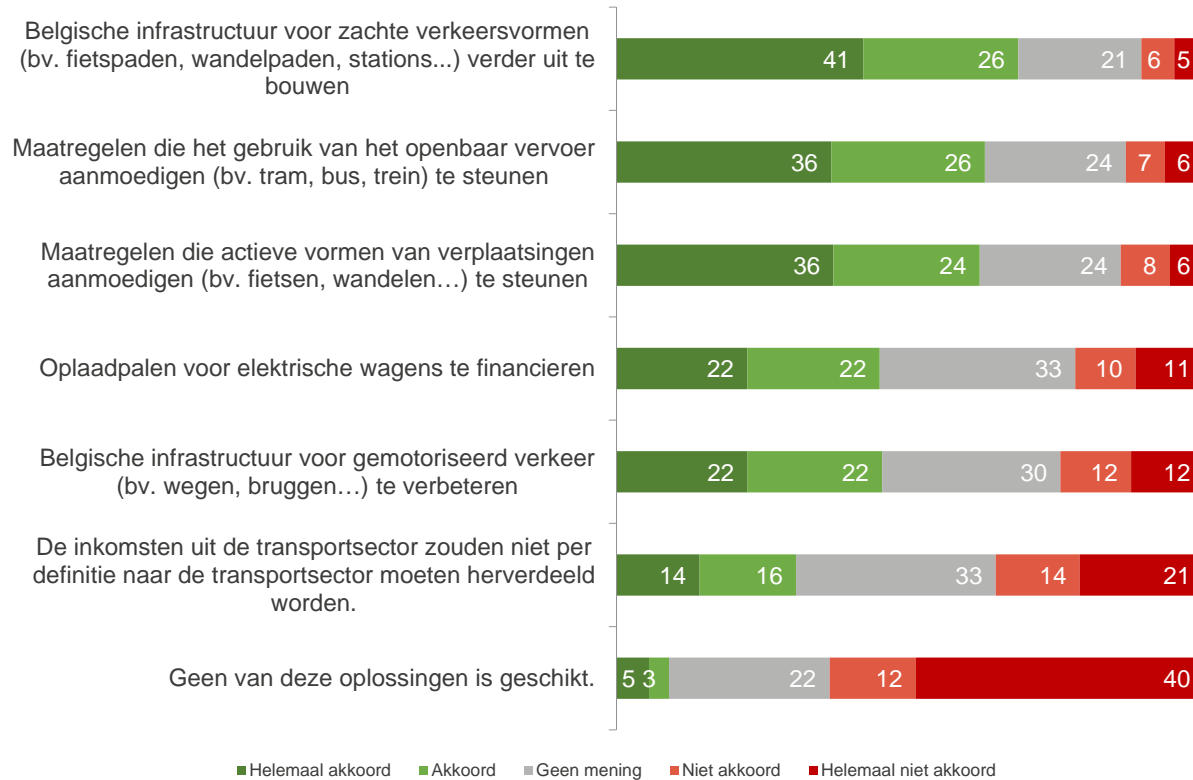
Q7. Er zijn verschillende manieren om de inkomsten van de koolstofprijs aan te wenden. Hieronder lijsten we een aantal mogelijke opties op. We hadden graag uw mening gehoord over de verschillende manieren waarop de ontvangsten van een koolstoftarifiering kunnen worden besteed.

**Inkomsten:
herverdeling
transport**

Steun van de bevolking voor mogelijke gebruiken van de inkomsten van koolstofarifiering in de transportsector.”

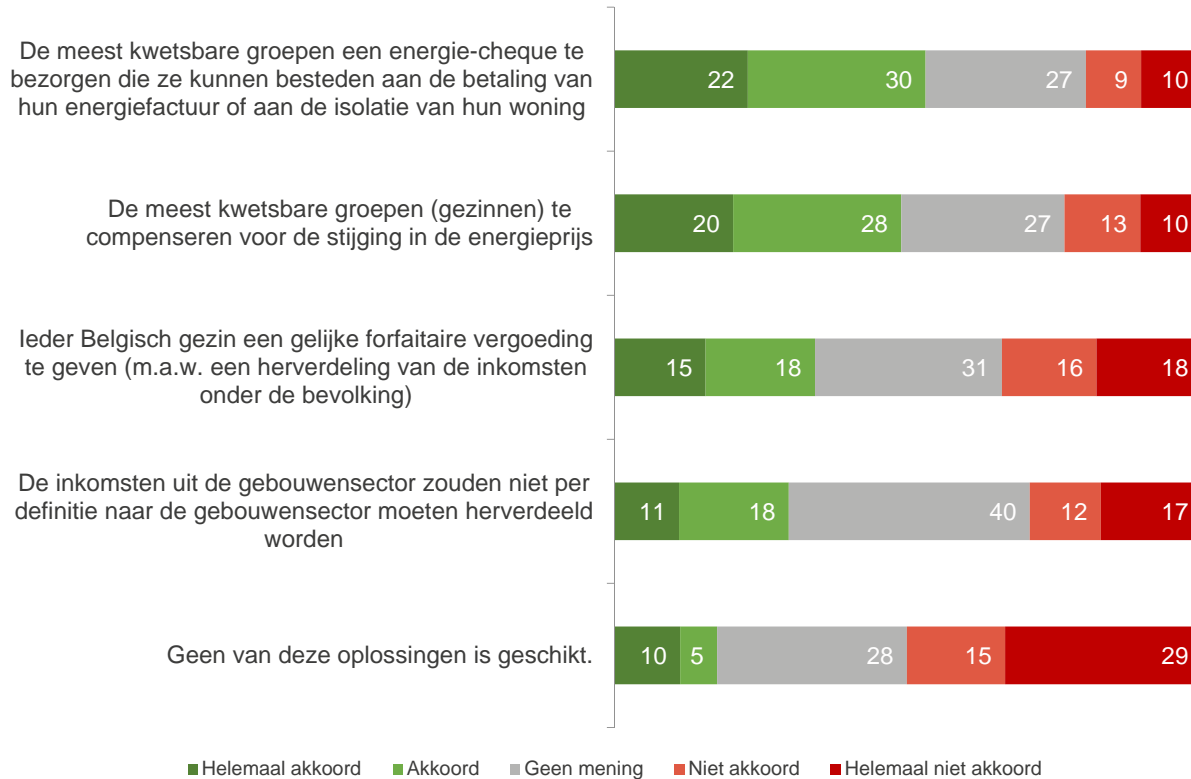
Q11. Er zijn meerdere mogelijkheden om de inkomsten uit koolstofarifiering uit de transportsector te gebruiken. In welke mate gaat u akkoord met onderstaande uitspraken?

Percentage van respondenten die (helemaal) akkoord gaan + 50% 33%-50% < 50% Geen mening

**Inkomsten:
herverdeling
gebouwen**

Steun van de bevolking voor de verschillende opties voor herverdeling in de bouwsector”

Q9. Er zijn meerdere mogelijkheden om de inkomsten uit koolstofarifiering voor gebouwen te gebruiken. In welke mate gaat u akkoord met onderstaande uitspraken?

Inhoudstafel

1. Achtergrond en doelstellingen
- 2. Onderzoekresultaten**
  1. Hoe staat de burger tegenover koolstofarifiering ?
  2. Hoe moet de overheid de inkomsten herverdelen ?
  - 3. Welk prijsniveau moet overwogen worden ?**
  4. Met welk beleid moet koolstofarifiering coherent zijn ?

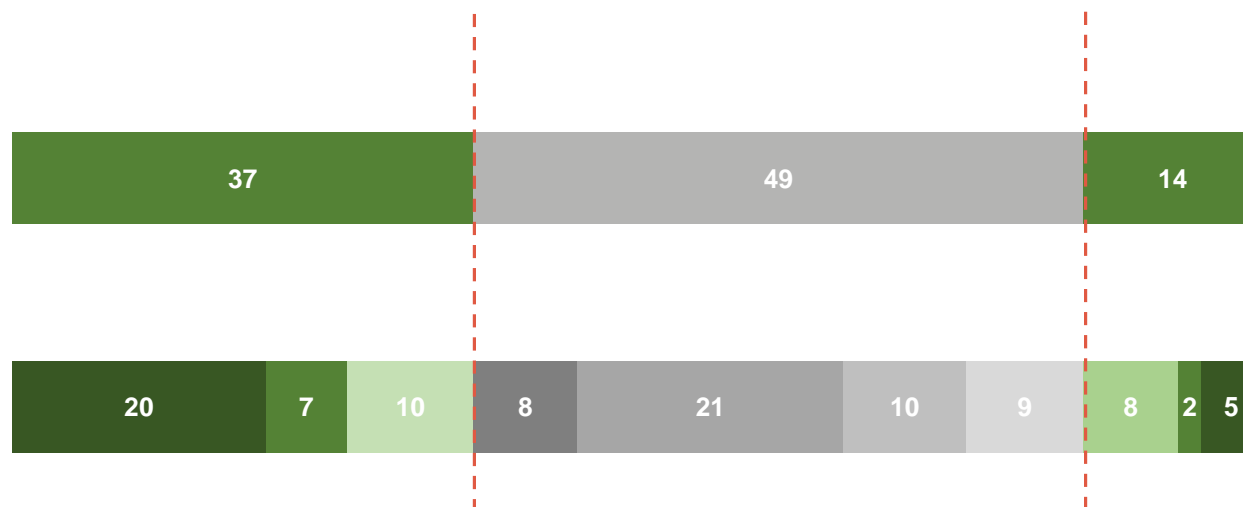
Stapsgewijze invoering

De bevolking is eerder te vinden voor een stapsgewijze verhoging van de koolstofprijs.

Stapsgewijze verhoging

Met een hoge prijs van bij de start

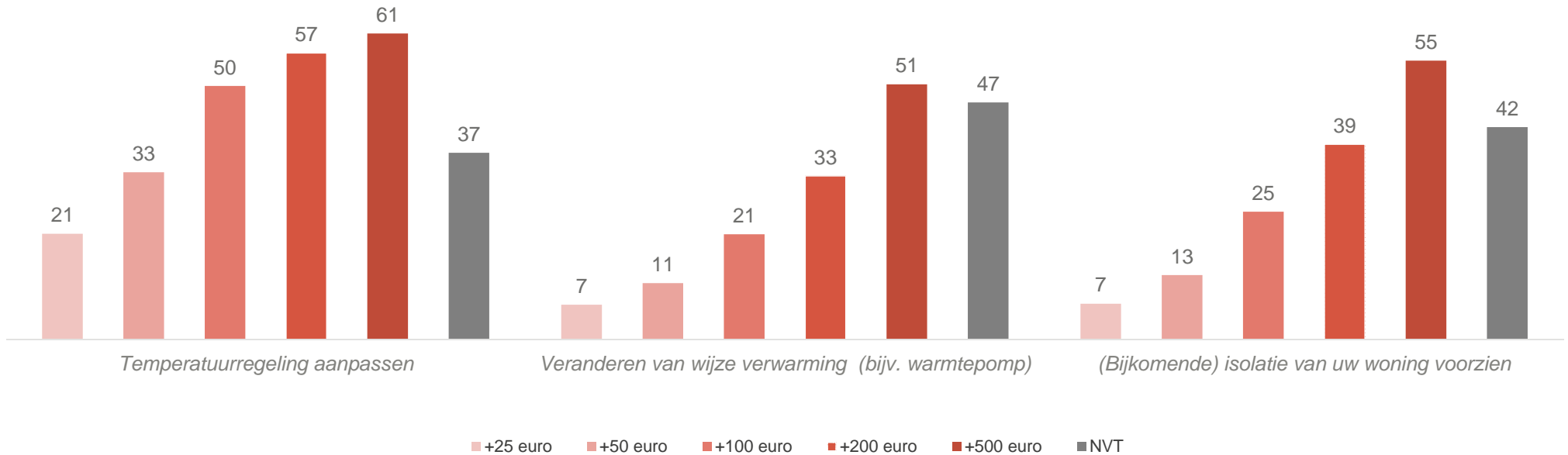
Q8. Het invoeren van een koolstoftarifiering kan gebeuren op verschillende manieren. De tarifiering kan laag beginnen, en stapsgewijs verhoogd worden... Maar de tarifiering kan ook van bij de start ten volle geïntroduceerd worden... Gelieve in onderstaande tabel op een schaal van 1 tot 10 aan te geven welke methode uw voorkeur wegdraagt.

■ Stapsgewijs ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ Hoog van bij de start

**Stijging van de
factuur voor
woningverwarming**

Bij een stijging van de jaarlijkse energiefactuur met 100 EUR is een groot deel van de Belgische bevolking bereid om de temperatuurregeling binnen zijn huis aan te passen. Bovendien blijkt 1/5 ook bereid om op dat moment te veranderen van type verwarming of bijkomende isolatie voor zijn woning te voorzien.

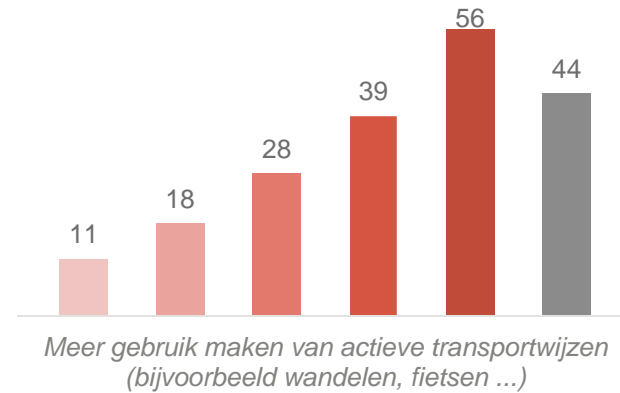
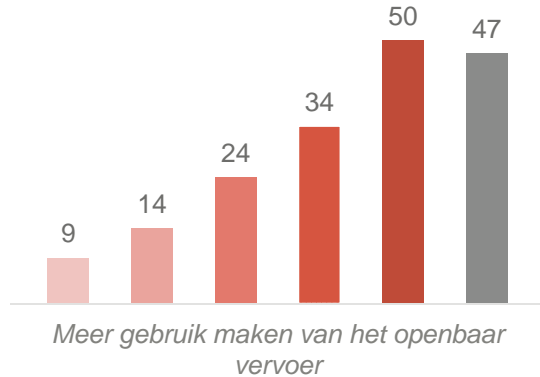
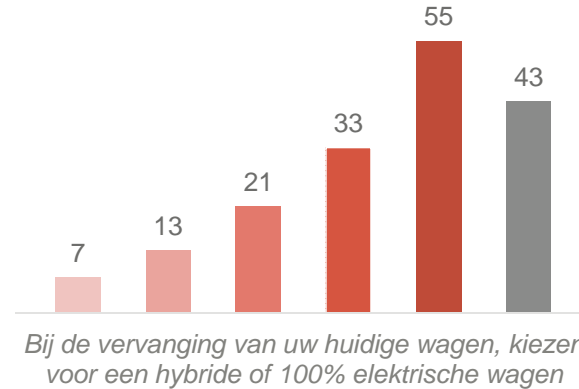
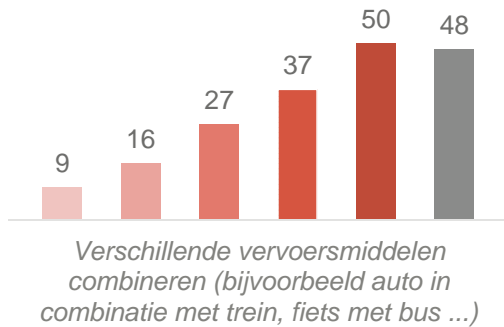

Q10. Welke prijsstijging van de energiefactuur voor het verwarmen van uw woning zou u aanzetten om één of meerdere van onderstaande acties te ondernemen?

Prijsstijging van fossiele brandstoffen voor transport

Meer dan 25% is gemotiveerd om zijn gedrag aan te passen bij een prijsstijging van brandstofprijs met 25 cent/liter. Om de resterende groep te motiveren, lijkt een loutere prijsstijging onvoldoende.

Q12. Welke prijsstijging van de fossiele brandstoffen (benzine, diesel, LPG) voor uw transport zou u aanzetten om één of meerdere van onderstaande acties te ondernemen?

- +2 eurocent
- +10 eurocent
- +25 eurocent
- +50 eurocent
- +100 eurocent
- NVT

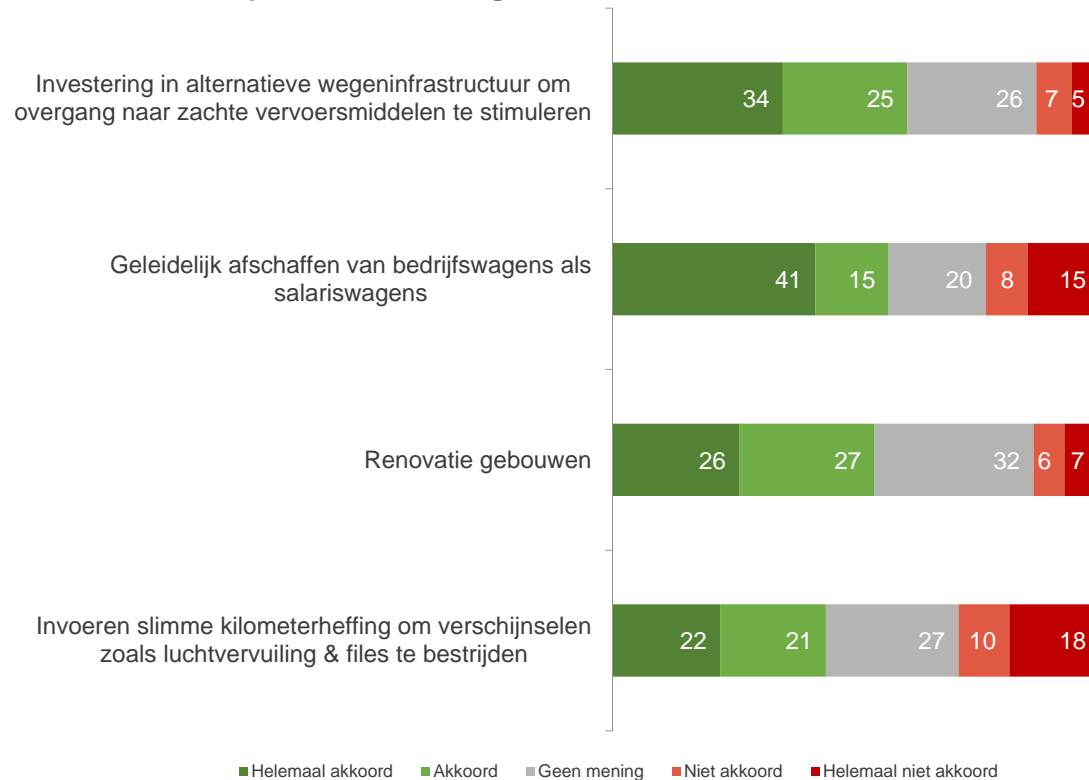
Inhoudstafel

1. Achtergrond en doelstellingen
- 2. Onderzoekresultaten**
  1. Hoe staat de burger tegenover koolstofarifiering ?
  2. Hoe moet de overheid de inkomsten herverdelen ?
  3. Welk prijsniveau moet overwogen worden ?
- 4. Met welk beleid moet koolstofarifiering coherent zijn ?**

**Inkomsten
aanwenden:
algemeen**

De efficiëntie van een koolstoftarifiering hangt af van zijn afstemming met een aantal andere beleidsmaatregelen. Er is binnen de bevolking een draagvlak om de coherentie voor een aantal specifieke maatregelen te verzekeren. "

Q13. Om de koolstoftarifiering efficiënter te maken moet het beleid een geheel van coherente maatregelen nemen. In welke mate denkt u dat de onderstaande maatregelen ingevoerd moeten worden om zo'n coherent beleid te kunnen voeren?

Vragen of feedback?

Martijn Dehaene

Martijn.dehaene@profacts.be

0472/61.00.37

Marieke Vlaemynck

Marieke.vlaemynck@profacts.be

0470/95.57.97

